

JÓZEF AUGUSTYN SJ

W JEGO RANACH

Rozważania rekolekcyjne oparte na *Ćwiczeniach duchownych*
św. Ignacego Loyoli. Tydzień trzeci

Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici
Kraków 2013

ROZWAŻANIA REKOLEKCYJNE
OPARTE NA *ĆWICZENIACH DUCHOWNYCH*
ŚW. IGNACEGO LOYOLI

FUNDAMENT
UZDROWIENIE Z POCZUCIA KRZYWDY

TYDZIEŃ PIERWSZY
ADAMIE, GDZIE JESTEŚ?

TYDZIEŃ DRUGI
DAJ MI PIĆ

TYDZIEŃ TRZECI
W JEGO RANACH

TYDZIEŃ CZWARTY
WIDZIELIŚMY PANA

SYNTEZA
KAZANIE NA GÓRZE

© Wydawnictwo WAM, 2013

Redakcja
Katarzyna Stokłosa

Korekta
Magdalena Sokołowska

Projekt okładki
Piotr Druciarek

Na okładce
Fragment obrazu *Chrystus niosący krzyż*
Giovanni Lanfranco, Rzym (ze zbiorów PSJ)

ISBN 978-83-7505-922-9

NIHIL OBSTAT. Przełożony Prowincji Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego
ks. Wojciech Ziółek SJ, prowincjał, Kraków, 6 grudnia 2011 r., l.dz. 349/2011.

WYDAWNICTWO WAM
ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków
tel. 12 62 93 200 • faks 12 42 95 003
e-mail: wam@wydawnictwowam.pl
www.wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY
tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496
e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA
tel. 12 62 93 260, 12 62 93 446-447
faks 12 62 93 261
e.wydawnictwowam.pl

Drukarnia Wydawnictwa WAM
ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

**WPROWADZENIA DO
KONTEMPLACJI EWANGELICZNYCH**

I. WSTĘP DO KONTEMPLACJI MĘKI JEZUSA

Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. Albowiem Bóg nie posłał swego Syna na świat po to, aby świat potępił, ale po to, by świat został przez Niego zbawiony. Kto wierzy w Niego, nie podlega potępieniu; a kto nie wierzy, już został potępiony, bo nie uwierzył w imię Jednorodzonego Syna Bożego (J 3, 16-18).

Modlitwa przygotowawcza: „Prosić Boga, Pana naszego, aby wszystkie moje zamiary, decyzje i czyny były skierowane w sposób czysty do służby i chwały Jego Boskiego Majestatu”¹.

Obraz do kontemplacji: Przywołajmy w naszej pamięci najważniejsze sceny męki Jezusa: modlitwę w Ogrójcu, sąd przed Sanhedrynem i Pilatem, biczowanie, cierniem ukoronowanie, ukrzyżowanie, śmierć Jezusa na krzyżu.

Prośba o owoc kontemplacji: „Prosić o to, czego chcę. Tutaj o to, o co wypada prosić w czasie Męki, a mianowicie o boleść współ z Chrystusem pełnym boleści, o udrękę serca z Chrystusem udręczonym, o lzy i mękę wewnętrzną z powodu tak wielkiej męki, którą Chrystus wycierpiał za mnie” (Ćd 203).

---

¹ Św. Ignacy Loyola, *Ćwiczenia duchowne*, Kraków 2002. Dalej: *Ćd*.

1. POWAGA I DRAMAT MĘKI I ŚMIERCI JEZUSA

Kontemplacja męki Jezusa domaga się od nas żywej wiary, że wchodzimy w niepojętą dla nas tajemnicę, której sami nie potrafimy zgłębić. Tajemnicę męki, śmierci i Zmartwychwstania może objawić nam jedynie Chrystus. Stąd też św. Ignacy Loyola zachęca, aby prosić i pytać Jezusa, „jak to On, będąc Stwórcą, do tego doszedł, że stał się człowiekiem, a od życia wiecznego przeszedł do śmierci doczesnej i do konania za moje grzechy” (Ćd 53). Kontemplując mękę i śmierć Jezusa, winniśmy „naprawdę rozumieć powagę i dramatyczność tego typu rozmyślenia” – mówi kard. Carlo M. Martini SJ.

Nieśmiertelny Król wieków, do którego należy wszelka chwała i cześć (por. 1 Tm 1, 17), zostaje upokorzony przez mękę i śmierć, tak iż mówi o sobie: *Ja zaś jestem robak, a nie człowiek, pośmiewisko ludzkie i wzgardzony przez lud* (Ps 22, 7). Wcielony Bóg, najpiękniejszy z synów ludzkich, zostaje w czasie męki zmaltratowany, oszpecony tak, iż nie było na co patrzeć, a wszyscy odwracali od Niego swoje twarze (por. Iz 53, 2-3). Jedyńy sprawiedliwy i jedyny niewinny zostaje zaliczony w poczet złoczyńców, powieszony na drzewie hańby jako jeden z nich.

Najwierniejszy z ludzkich synów, który z największym oddaniem pełnił wolę swojego Ojca i służył Mu, zostaje oskarżony i skazany jako bluźnierca i *grób Mu wyznaczono między bezbożnymi* (Iz 53, 9). Bóg Człowiek, który ukochał wszystkich nieskończoną Boską miłością aż *do końca* (por. J 13, 1), staje się ofiarą ludzkiej nienawiści i zemsty.

2. MAŁA APOKALIPSA

Hans Urs von Balthasar, wielki współczesny teolog, aby ukazać dramatyzm rozważań o męce i śmierci Jezusa przytacza tekst „małej apokalipsy” Proroka Izajasza:

*Groza i dół, i sidło
na ciebie, mieszkańcu ziemi;
kto umknie przed krzykiem grozy,
wpadnie w dół,
a kto się wydostanie z dołu,
w sidła się zamota!
Tak, upusty otworzą się w górze
i podwaliny ziemi się zatrzęsą.
Ziemia rozpadnie się w drobne kawałki,
Ziemia, pękając, wybuchnie,
Ziemia, zadrgawszy, zakołysze się,
ziemia mocno się będzie zataczać jak pijany
i jak budka [na wietrze] będzie się chwiała;
grzech jej zaciąży nad nią,
tak iż upadnie i już nie powstanie.
W ów dzień Pan skarże
wojsko niebieskie tam, w górze,
i królów ziemskich tu, na dole.
Zostaną zgromadzeni, uwięzieni w lochu;
będą zamknięci w więzieniu,
a po wielu latach zostaną ukarani.
Księżyc się zarumieni, słońce się zawstydzi,
bo zakróluje Pan Zastępów
na górze Syjon i w Jeruzalem,
wobec swych starców będzie uwielbiony (Iz 24, 17-23).*

Tekst ten, przypominający raczej poezję niż realistyczny opis, oddaje stan zagrożenia, w jakim znajduje się człowiek. Hans Urs von Balthasar odwołuje się do „małej apokalipsy” Izajasza, aby przywołać dramatyzm człowieka i uzasadnić konieczność męki i śmierci Boga Człowieka. Ten wielki teolog mówi: „Jeżeli Bóg umiera, wszystko umiera, jeżeli słowo objawiające Boga w pewnym momencie milczy, cały świat milczy”. Śmierć Boga Człowieka i Jego milczenie oddają jedynie śmierć i milczenie człowieka. Jezus Chrystus wchodzi bowiem

w okrutną mękę i śmierć krzyżową nie ze względu na siebie samego, ale tylko ze względu na nas:

*On dźwigał nasze bolesti. [...]
Lecz On był przebity za nasze grzechy,
zdruzgotany za nasze winy.
Spadła Nań chłosta zbawienna dla nas,
a w Jego ranach jest nasze uzdrowienie, [...]
Pan obarczył Go winami nas wszystkich. [...]
Za grzechy mego ludu został zбитy na śmierć (Iz 53, 4-6. 8).*

Dramat męki i śmierci Syna Bożego odzwierciedla więc dramat człowieka uwikłanego w grzech pierworodny i grzech osobisty. Poważna jest sytuacja całej ludzkości, a w niej każdego z nas, skoro Bóg Człowiek „musiał” przyjąć na siebie tak okrutny los: będzie cierpiał, zostanie odrzucony, zabity i trzeciego dnia zmartwychwstanie.

3. JAK KONTEMPLOWAĆ MEKĘ I ŚMIERĆ JEZUSA?

Cierpiący Jezus sam nas poucza, jak mamy kontemplować Jego mękę i śmierć krzyżową: *Nie płaczcie nade Mną; płaczcie raczej nad sobą i nad waszymi dziećmi! [...] Bo jeśli z zielonym drzewem to czynią, cóż się stanie z suchym? (Łk 23, 28. 31).*

Św. Ignacy Loyola w *Ćwiczeniach duchownych*, zachęca nas, abyśmy łączyli rozważania męki i śmierci Jezusa z naszymi grzechami. Każe nam „prosić o boleść, współczucie i zawstyżenie, że z powodu mych grzechów Pan idzie na Mękę” (Ćd 193).

W rozważaniach męki i śmierci Jezusa trzeba nam przechodzić od kontemplacji ran Jezusa do rozmyślenia o naszych grzechach, które były przyczyną Jego ran. W nieszczęściu, upokorzeniu i zranieniu Syna Bożego winniśmy dostrzegać nasze nieszczęście, upokorzenie i zranienie grzechem cudzym

i własnym. Męka i śmierć Jezusa mają być zwierciadłem, w którym poznamy naszą dramatyczną sytuację; ma być również siłą w naszym dążeniu do wolności, jaką ofiaruje nam Bóg w swoim ukrzyżowanym Synu.

Słowa, które Izajasz odnosi do cierpiącego Sługi, odnieśmy także do nas samych. Parafrazując je, możemy mówić: „Jak nieludzko przez grzech, cudzy i osobisty, został oszpecony mój wygląd; moja postać jest niepodobna do ludzi. To grzechem niszcę w sobie to, co najbardziej ludzkie. Z powodu grzechu nie ma we mnie żadnego wdzięku ani blasku, aby na mnie patrzeć, ani wyglądu, abym się podobał. To z powodu grzechu nie podobam się sobie, nie podobam się Bogu i nie podobamy się ludziom”.

W rozważaniach o grzechu św. Ignacy każe nam wydać okrzyk pełen zdziwienia, że z powodu mojego grzechu „zemia sama [...] nie otworzyła się i nie pochłonęła mnie, tworząc nowe piekło, abym na wieki doznawał w nim katuszy” (Ćd 60).

Kiedy odkryjemy powagę i dramat męki Jezusa, a tym samym powagę i dramat naszej sytuacji jako grzeszników, z naszego serca spontanicznie wyrwie się okrzyk: *Nieszczęsny ja człowiek! Któż mnie wyzwoli z ciała, [co wiedzie ku] tej śmierci?* (Rz 7, 24). Któż mnie wyzwoli z przepastnego dołu, w który wpadłem przez grzech? Któż mnie wyrwie z sideł, z niewoli grzechu, którą jestem omotany? Któż mnie podtrzyma, kiedy się zachwieję i upadnę?

To właśnie kontemplacja męki i śmierci Jezusa ma zrodzić w nas te pytania. Ona również ma nam udzielić na nie odpowiedzi. Kontemplacja męki Jezusa sprawia, iż doświadczenie powagi naszej sytuacji przeradza się w doświadczenie zdziwienia, miłości i wdzięczności wobec Jezusa za to, że On sam pozwolił przebić się za nasze grzechy, zdruzgotać za nasze winy, że to On obarczył się naszym cierpieniem i oręduje za nami u Ojca.

4. MIEJCIE TE SAME UCZUCIA, CO JEZUS CHRYSZTUS

Świadomi faktu, że męka i śmierć Syna Bożego to wielka tajemnica wiary, wchodzimy w nią pełni ufności. Wierzimy bowiem, że towarzyszyć nam będzie Duch Jezusa Chrystusa. On będzie nas prowadził. Bez Niego nie moglibyśmy wymówić nawet Imienia Jezus. W naszej słabości i niezdolności wejścia w kontemplację męki przyczyniać się będzie za nami Duch Święty. *Podobnie także Duch przychodzi z pomocą naszej słabości. Gdy bowiem nie umiemy się modlić tak, jak trzeba, sam Duch przyczynia się za nami w błaganiach, których nie można wyrazić słowami* (Rz 8, 26). Wchodząc będziemy w tajemnicę męki i śmierci Jezusa świadomi własnej słabości, ale również świadomi towarzyszącej nam mocy Jezusa.

Św. Paweł zachęca nas: „Miejcie te same uczucia, co Jezus Chrystus” (por. Rz 15, 5). *On to, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogołocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stając się podobnym do ludzi. A w zewnętrznej postaci, uznany za człowieka, uniżył samego siebie, stając się posłusznym aż do śmierci – i to śmierci krzyżowej* (Flp 2, 6-8).

Odwołując się do tej zachęty św. Pawła, będziemy patrzeć na Osobę Jezusa, słuchać Jego słów, wpatrywać się w Jego gesty, wzuwać się w Jego ludzkie i Boskie Serce. W odkrywaniu zaś najgłębszego znaczenia tego wszystkiego, co będzie przedmiotem naszej kontemplacji, trzeba nam będzie bardziej zdać się na pokorną prośbę o łaskę poznania niż na własne ludzkie rozumowanie czy intelektualne i wolitywne wysiłki. Do takiej postawy zachęca nas św. Ignacy, kiedy każe nam „prosić o boleść, współczucie i zawstydzenie, że z powodu mych grzechów Pan idzie na mękę” (Ćd 193) oraz „o boleść wspólną z Chrystusem pełnym boleści, o udrękę serca z Chrystusem udręczonym, o lzy i mękę wewnętrzną z powodu tak wielkiej męki, którą Chrystus wycierpiał za mnie” (Ćd 203).

5. MIŁOŚĆ I POSŁUSZEŃSTWO

Najgłębszym sensem męki Jezusa jest nie tyle fizyczne cierpienie, ile przede wszystkim absolutne posłuszeństwo Ojcu. Posłuszeństwo Jezusa nie ma jednak charakteru niewolniczej zależności i poddaństwa. Kieruje się ono wyłącznie nieskończoną miłością Syna do Ojca. Syn przez swoją mękę staje się posłuszny Ojcu *aż do śmierci – i to śmierci krzyżowej*. I w tej właśnie śmierci Jezus wyraża odwieczną synowską miłość. On sam powie, że *nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich* (J 15, 13). Pierwszym „Przyjacielem” Jezusa, dla którego oddaje On życie, jest właśnie Jego Ojciec.

Cierpliwe, pokorne i odważne znoszenie nieludzkich cierpień fizycznych, maltretowania psychicznego i upokorzeń płynnie z posłuszeństwa wobec Ojca. Jezus nie pragnął cierpienia dla niego samego. Wręcz przeciwnie. W modlitwie w Ogrójcu prosi o oddalenie kielicha goryczy i męki. Jezus pragnął być jedynie posłuszny swojemu Ojcu. Dopiero wówczas, kiedy przez wewnętrzne światło doświadcza, iż wolą Ojca jest, że *Syn Człowieczy musi wiele wycierpieć: będzie odrzucony przez starszyznę, arcykapłanów i uczonych w Piśmie; zostanie zabity, a trzeciego dnia zmartwychwstanie* (Łk 9, 22), wówczas przyjmuje kielich. Posłuszeństwo Jezusa osiąga szczyt w oddaniu życia w ręce Ojca: *W Twoje ręce powierzam ducha mego* (Łk 23, 46).

Wejście w kontemplację męki to wejście w bezwarunkowe posłuszeństwo Jezusa swojemu Ojcu. Bardzo ważnym celem rozważania męki i śmierci Jezusa, obok wezwania do nawrócenia, jest też rozbudzenie w nas pragnienia naśladowania Jezusa w Jego posłuszeństwie Ojcu.

Odkrycie nieskończonej miłości Ojca i Syna, która objawia się w męce, śmierci i Zmartwychwstaniu Jezusa, staje się dla nas źródłem posłuszeństwa i oddania. Aby stać się posłusznym Bogu na wzór Jezusa, trzeba najpierw odkryć Boga jako miłującego Ojca. Bez odkrycia nieskończonej miłości nasze posłuszeństwo łatwo może sprowadzić się do zależności

kierowanej jedynie strachem i chorym poczuciem winy. Taka zależność zaś sprawia, iż bardziej podobni jesteśmy do niewolników niż do dzieci Bożych.

Wejście w kontemplację męki jest bardzo trudne, ponieważ zakłada uznanie najpierw nieposłuszeństwa Bogu: nieposłuszeństwa pierwszego człowieka – Adama i naszego osobistego nieposłuszeństwa. Grzech zawsze polega na nieposłuszeństwie. Dopiero kiedy uznamy nasz grzech i nasze nieposłuszeństwo, możemy zrozumieć sens męki i śmierci Jezusa: *Jak przez nieposłuszeństwo jednego człowieka wszyscy stali się grzesznikami, tak przez posłuszeństwo Jednego wszyscy staną się sprawiedliwymi* (Rz 5, 19). Kontemplacja męki pozwala nam uznać grzech i nieposłuszeństwo, uczy nas poddania całego naszego życia Bogu, na wzór poddania Syna swojemu Ojcu. To właśnie dzięki posłuszeństwu Jezusa *aż do śmierci – i to śmierci krzyżowej* możemy stać się sprawiedliwymi – to znaczy posłusznymi Bogu.

6. MĘKA JEZUSA W NASZYM ŻYCIU

W rozważaniu męki i śmierci Jezusa nie chodzi jedynie o rozważanie „historycznego posłuszeństwa” Ojcu, historycznych wydarzeń, które miały miejsce dwa tysiące lat temu. Rozważanie „historycznej męki” Jezusa pozwala jednocześnie odkrywać mękę i śmierć Jezusa, która nieustannie uobecnia się w całej ludzkości, w każdym człowieku, w każdym z nas.

Oto przykład. Rozmawiałem kiedyś z pewnym młodym człowiekiem, żonatym, ojcem trojga dzieci, bardzo zaangażowanym religijnie. Do pewnego momentu jego życie toczyło się spokojnie i cicho. Wydawało mu się, że dzięki jego gorliwej religijności Pan Bóg błogosławi mu w życiu osobistym i rodzinnym. Takie podejście do wiary towarzyszyło mu jednak tylko do momentu, kiedy jeden z jego bardzo bliskich przyjaciół zapadł na ciężką chorobę i po krótkim czasie umarł. Pod wpływem tego dramatycznego wydarzenia coś załamało się

w tym człowieku. Wpadł w depresję. Wiara – w jego subiektywnym przeżyciu – nagle przestała mieć dla niego większe znaczenie.

„W tych trudnych dniach zrozumiałem – mówił później z bólem – że Bóg mógłby dopuścić to samo doświadczenie i na mnie, na moją żonę, na moje dzieci. Wówczas zbuntowałem się wewnątrz. Uświadomiłem sobie bowiem, że Bóg nie jest już gwarantem mojego ziemskiego poczucia bezpieczeństwa i zewnętrznego ludzkiego szczęścia. Nagle też zdałem sobie sprawę, jak bardzo jest mi obcy Jezus cierpiący na krzyżu, który zaprasza mnie do naśladowania siebie. Wewnątrz, choć tego nie chcę, bardzo buntuję się przeciwko Bogu, który dopuszcza czy wręcz, jak mi się niekiedy wydaje, sprawia cierpienie. To bolesne doświadczenie uświadomiło mi, jak bardzo jestem skoncentrowany na sobie, swojej rodzinie i jak daleka jest jeszcze moja droga do prawdziwej wiary w Jezusa ukrzyżowanego i zmartwychwstałego, jak daleka jest przede mną droga do prawdziwego posłuszeństwa Bogu”.

Przed przystąpieniem do rozważania męki Jezusa musimy sobie uświadomić, że o własnych ludzkich siłach nie jesteśmy w stanie jej dobrze przeżyć. Stąd też kontemplację męki i śmierci Jezusa trzeba nam rozpocząć od serdecznej prośby, abyśmy przez Niego samego zostali zaproszeni do towarzyszenia Mu w Drodze Krzyżowej – od uroczystej Wieczery Paschalnej aż do złożenia Jego Ciała w grobie.

Przed każdą kontemplacją św. Ignacy zachęca nas, by „prosić o to, czego chcę. Tutaj o to, o co wypada prosić w czasie Męki, a mianowicie o boleść wespół z Chrystusem pełnym boleści, o udrękę serca z Chrystusem udręczonym, o łzy i mękę wewnętrzną z powodu tak wielkiej męki, którą Chrystus wycierpiał za mnie”. Tylko bowiem Jezus może nas do tego dopuścić.

W tej wstępnej modlitwie rekolekcyjnej prosimy, abyśmy nie banalizowali rozważań męki Jezusa, sprowadzając je wyłącznie do emocjonalnych wzruszeń. Kontemplacja męki i śmierci Jezusa nie może być podobna do oglądania ciekawego filmu.

I choć film może nas wzruszyć i możemy o nim myśleć nawet przez kilka dni, to jednak nie zmienia on naszego życia.

Prośmy, abyśmy z pomocą męki Jezusa weszli otwartym sercem w naszą codzienność; byśmy z jej pomocą chcieli zadawać sobie szczerze pytania: W jaki sposób reaguję na cierpienia, które mnie dotyczą: na upokorzenia, niesłuszne posądzenia, krzywdy i zniewagi, szczególnie gdy spadają na mnie niespodziewanie? Czy usiłuję przyjmować je w duchu naśladowania Jezusa upokorzonego, niesłusznie oskarżonego, biczowanego, cierniem ukoronowanego, Jezusa ukrzyżowanego?

Prośmy także, abyśmy w czasie rozważań męki i śmierci Jezusa Chrystusa mieli te same uczucia, co On. Módlmy się gorąco, aby męka i śmierć Jezusa objawiły nam, że *Bóg tak umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. Albowiem Bóg nie posłał swego Syna na świat po to, aby świat potępił, ale po to, by świat został przez Niego zbawiony.*

Módlmy się słowami kard. Carlo M. Martiniego SJ: „Panie, chcemy patrzeć na Ciebie, by poznać Ojca. Ty z krzyża nam objawiasz Ojca. Objaw nam, Panie tajemnicę krzyża. Spraw, abyśmy się go nie obawiali, byśmy z nim poznali Boga, poznali Ciebie, Syna Ojca, byśmy poznali siebie, zbawionych grzeszników. Daruj nam częśćkę zrozumienia tajemnicy krzyża, który przeznaczyłeś dla każdego z nas. Spraw, by nasze życie konsekwentnie postępowało za tym, co Ty nam dajesz poznać, a jeśli chcesz sprawić, byśmy najpierw praktykowali, a potem poznali, uczyni, żebyśmy najpierw pokochali, zanim zrozumiemy. Daj nam Twego Ducha przez Twoją śmierć i chwalebne Zmartwychwstanie. Adorujemy Cię, obecnego wśród nas, żywego Zmartwychwstałego, chwalebne przez wieki wieków. Amen”.

Rozważania zakończmy modlitwą św. Ignacego z drugiego tygodnia *Ćwiczeń duchownych*. Stanowi ona fundament rozważań męki i śmierci Jezusa: „Odwieczny Panie wszystkich rzeczy! Oto przy Twojej łaskawej pomocy składam ofiarowanie swoje w obliczu nieskończonej Dobroci Twojej i przed oczami

chwalebnej Matki Twojej i wszystkich świętych dworu niebieskiego, [oświadczając], że chcę i pragnę i taka jest moja dobrze rozważona decyzja, jeśli to tylko jest ku Twojej większej służbie i chwale, naśladować Cię w znoszeniu wszystkich krzywd i wszelkiej zniewagi i we wszelkim ubóstwie tak zewnętrznym, jak i duchowym, jeżeli tylko najświętszy Majestat Twój zechce mię wybrać i przyjąć do takiego rodzaju i stanu życia” (Ćd 98).

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIA DO KONTEMPLACJI EWANGELICZNYCH . . .7

I. WSTĘP DO KONTEMPLACJI MĘKI JEZUSA 9

1. Powaga i dramat męki i śmierci Jezusa 10
2. Mała apokalipsa 10
3. Jak kontemplować mękę i śmierć Jezusa? 12
4. Miejcie te same uczucia, co Jezus Chrystus 14
5. Miłość i posłuszeństwo 15
6. Męka Jezusa w naszym życiu. 16

II. OSTATNIA WIECZERZA 21

1. Judasz szukał sposobności, żeby im Go wydać. 22
2. Gorąco pragnęłam spożyć tę Paschę z wami. 23
3. Łamanie chleba, błogosławienie kielicha 25
4. To czyńcie na moją pamiątkę! 26
5. Świadectwo św. Justyna Męczennika 27
6. Nie odmawiajmy Jezusowi swojego czasu 29
7. Pośrednicy między Bogiem a ludźmi ustanowieni
przez Jezusa 30

III. UMYCIE NÓG APOSTOŁOM 33

1. Panie, Ty chcesz mi umyć nogi? 34
2. Umycie nóg Judaszowi Iskariocie 37
3. Jeśli cię nie umyję, nie będziesz miał udziału
ze Mną 38
4. Dałem wam przykład 41

IV. MOWA POŻEGNALNA JEZUSA W WIECZERNIKU	43
1. Miłuj i czyń, co chcesz	44
2. Jak Mnie umiłował Ojciec, tak i Ja was umiłowałem	45
3. Trwajcie w miłości mojej!	46
4. Jeśli zachowacie moje przykazania	48
5. Aby radość moja w was była	49
6. Przykazanie nowe	50
7. Jak Ja was umiłowałem	52
V. MODLITWA JEZUSA W OGRÓJCU	57
1. Sługa nie jest większy od swego pana	58
2. Rozważanie męki Jezusa w perspektywie Jego Zmartwychwstania	59
3. Kuszenie na Górze Oliwnej	61
4. Dramatyczna walka i krwawy pot	62
5. Modlitwa warunkiem zwycięstwa nad pokusą	65
VI. POJMANIE JEZUSA W OGRÓJCU	67
1. Jeden z Dwunastu	68
2. Wydanie się w ręce nieprzyjaciół	71
3. Przestańcie, dosyć!	72
4. Wyszliście z mieczami i kijami jak na zbójcę?	73
5. Ucieczka Apostołów	75
VII. JEZUS PRZED WYSOKĄ RADĄ	77
1. Nocne przesłuchanie	78
2. Szydzą ze mnie wszyscy, którzy na mnie patrzą	81
3. Poranne przesłuchanie i wyrok Wysokiej Rady	82
4. Mesjasz, Syn Człowieczy, Syn Boży	84
VIII. ZAPARCIE SIĘ PIOTRA	87
1. Zapowiedź zdrady Piotra	88
2. Piotr szedł z daleka	90
3. Nie znam tego Człowieka	93
4. Pan spojrzał na Piotra	94

IX. JEZUS PRZED PIŁATEM	97
1. Nienawiść Sanhedrynu i konformizm Piłata	98
2. On jednak nie odpowiedział mu na żadne pytanie	101
3. Jezus Królem	102
4. Nieszczera rozmowa Piłata z Jezusem	104
X. JEZUS PRZED HERODEM, JEZUS I BARABASZ	107
1. Herod ze swoją strażą wzgardził Nim	108
2. Którego z tych dwóch chcecie, żeby wam uwolnił?	111
3. Parodia sądu	113
XI. BICZOWANIE, UKORONOWANIE CIERNIEM	115
1. Kazał Go ubiczować	116
2. Włożyli Mu na głowę koronę z cierni	119
3. Oto Człowiek!	120
4. Jezus skazany na śmierć	122
XII. W DRODZE NA GOLGOTĘ	125
1. On sam dźwigał krzyż	126
2. Szymon Cyrejejski	128
3. Płaczące niewiasty	129
4. Obnażenie z szat	130
5. Spodobało się Panu zmiażdżyć Go cierpieniem ...	132
XIII. UKRZYŻOWANIE JEZUSA	135
1. Przyszli na miejsce zwane „Czaszką”	136
2. Ojcze, przebacz im, bo nie wiedzą, co czynią	137
3. Co jest moim krzyżem?	138
4. Boże mój, Boże mój, czemuś Mnie opuścił?	141
XIV. JEZUS ZAWIESZONY NA KRZYŻU	145
1. Oto Matka twoja	146
2. Kuszenie Jezusa na krzyżu	148
3. Sąd Boga nad światem	149

4. Ekonomia Bożego zbawienia	150
5. Złożyć głowę na krzyżu Jezusa	151
XV. ŚMIERĆ JEZUSA I PRZEBICIE JEGO BOKU	155
1. Świadcowie śmierci Jezusa	156
2. Ostatnia modlitwa Jezusa	159
3. Przebicie włócznią Serca Jezusa	161
4. Spójrz na to Serce, które tak umiłowalo	163
XVI. ZŁOŻENIE JEZUSA DO GROBU	165
1. Martwe Ciało Jezusa	166
2. Syn w ramionach Matki	167
3. Pogrzeb Jezusa	168
XVII. KONTEMPLACJA CAŁEJ MĘKI JEZUSA	171
1. Przemiana posiadania w ofiarowanie	171
2. „Pasywność” Jezusa w czasie męki i śmierci	175
3. Codzienne rozważanie męki Pańskiej	179
ROZWAŻANIA REKOLEKCYJNE	181
XVIII. EUCHARYSTIA SZKOŁĄ MIŁOŚCI	183
1. Uobecnienie śmierci i Zmartwychwstania Jezusa	183
2. Miłość mierzy się darem	184
3. Miłość ukrzyżowana i zmartwychwstała	186
4. Spowiadam się, że bardzo zgrzeszyłem	187
5. Jeśli masz coś przeciwko bratu	188
6. Miłość doskonali się w przebaczeniu	190
XIX. EUCHARYSTIA W CODZIENNOŚCI NASZEGO ŻYCIA	193
1. Wdzięczność i miłość	193
2. Wzajemne spełnianie swoich pragnień w ludzkiej miłości	195
3. Wspólne pełnienie woli Bożej	196
4. Miłość ukrzyżowana i zwycięska	198
5. Dawanie świadectwa	201

XX. EUCHARYSTIA ŹRÓDŁEM SIŁY I RADOŚCI	203
1. Ciało Chrystusa chlebem grzeszników	203
2. Chrystus mój jest, bo Go pożywam	205
3. Nienawiść odbiera nam szczęście	207
4. Eucharystia miejscem dzielenia się radością	208
5. Przygotowanie do Eucharystii	209
XXI. RADY EWANGELICZNE	213
1. Radami ewangelicznymi wiążemy siebie	213
2. Zjednoczenie z Chrystusem przez rady ewangeliczne	215
3. Wolność jako owoc życia radami ewangelicznymi	215
4. Służba potrzebującym pomocy	216
5. Wymowa rad ewangelicznych dzisiaj	217
6. Rady ewangeliczne źródłem radości i pokoju	222
XXII. EWANGELICZNE UBÓSTWO	223
1. Sens ewangelicznego ubóstwa dzisiaj	223
2. Ubogacenie się przez ubóstwo	224
3. Wielorakie sposoby praktykowania ubóstwa	226
4. Poddanie się powszechnemu prawu pracy	227
5. Odrzucenie nadmiernej troski o sprawy materialne	228
6. Solidarność z ubogimi	230
7. Wyrzeczenie się zysku, przepychu i wszelkich form luksusu	232
8. Zależność od innych w korzystaniu z dóbr materialnych	233
XXIII. EWANGELICZNA CZYSTOŚĆ	235
1. Piękno i dobro człowieka	235
2. Czystość wyrazem posłuszeństwa	237
3. Pokora wobec Boga i ludzi	238
4. Ubóstwo i czystość	240
5. Wolność i czystość	240
6. Czystość owocem zaangażowania i walki duchowej	241

XXIV. EWANGELICZNE POSŁUSZEŃSTWO	243
1. Nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpiał	243
2. Kto was słucha, Mnie słucha	244
3. Dwie płaszczyzny posłuszeństwa	244
4. Rozeznanie woli Bożej w sytuacjach nadzwyczajnych	245
5. Dynamiczne i statyczne rozumienie woli Bożej ...	247
6. Dojrzewanie do posłuszeństwa	249
7. Posłuszeństwo zakonne	251
8. Rola przełożonego	254
9. Posłuszeństwo nie jest miękką poduszką	256
 XXV. DROGA KRZYŻOWA	 259
Stacja pierwsza	259
Stacja druga	260
Stacja trzecia	261
Stacja czwarta	262
Stacja piąta	263
Stacja szósta	264
Stacja siódma	265
Stacja ósma	266
Stacja dziewiąta	267
Stacja dziesiąta	268
Stacja jedenasta	269
Stacja dwunasta	270
Stacja trzynasta	271
Stacja czternasta	272
 XXVI. JAK MOŻNA WYKORZYSTAĆ PROPONOWANE ROZWAŻANIA?	 275
1. Dla odprawienia ośmiodniowych rekolekcji zamkniętych	275
2. Dla odprawienia rekolekcji ignacjańskich w życiu codziennym	278
3. Jako wprowadzenie do przedłużonej modlitwy indywidualnej	279
4. Jako duchowa lektura	279